

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

| | |
|---------------------|---|
| Заклад вищої освіти | Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького |
| Освітня програма | 47572 Біологія |
| Рівень вищої освіти | Доктор філософії |
| Спеціальність | 091 Біологія |

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

15.02.2022 р.

Справа № 1975/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 09 "Біологія" у складі:

Северинівська Олена Вікторівна – головуючий,
Бедункова Ольга Олександрівна,
Бумейстер Валентина Іванівна,
Галкін Олександр Юрійович,
Горин Оксана Ігорівна,
Клімкіна Ірина Іванівна,
Колісник Ярина Іванівна,
Молодченкова Ольга Олегівна,
Поручинський Андрій Іванович,

за участі запрошених осіб:

Жуков Олександр Вікторович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

| | |
|-------------------------------|---|
| Назва ЗВО | Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького |
| Назва ВСП ЗВО | <i>не застосовується</i> |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | 47572 |
| Назва ОП | Біологія |
| Галузь знань | 09 Біологія |
| Спеціальність | 091 Біологія |
| Спеціалізація (за наявності) | <i>відсутня</i> |
| Рівень вищої освіти | Доктор філософії |
| Вид освітньої програми | Освітньо-наукова |

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета та цілі ОНП Біологія відповідають стратегії Університету, яка передбачає розвиток освіти та науки на основі генерування та упровадження фундаментальних наукових досліджень за широким спектром природничих, гуманітарних та інших напрямів науки і техніки (<https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/Strategiya-rozvitku-2013-2023.pdf>). ОНП Біологія спирається на Статут Університету (<http://mail.izan.kiev.ua/statut.pdf>).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ЕГ підтверджує залучення стейкхолдерів до формування цілей ОНП, зокрема, здобувачів та роботодавців запрошують на розширені засідання кафедри, де розглядають питання щодо змін у ОНП. Це засвідчено протоколами засідань кафедр і рецензіями на ОНП. Проте відсутні матеріали, що демонструють усі пропозиції, які надійшли від зацікавлених сторін стосовно удосконалення ОНП та відображають історію їх врахування / не врахування.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОНП та ПРН «Біологія» обумовлені необхідністю у фахівцях з освітньо-науковим рівнем вищої освіти, які здатні забезпечити реалізацію норм Законів України «Про Червону книгу України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про мисливське господарство та полювання», «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» та «Концепцію збереження біорізноманіття України», а також можуть здійснити опис і оцінку стану фауни, флори та вирішувати завдання збереження біологічного різноманіття. При формуванні цілей та ПРН ОНП «Біологія» враховано документи міжнародних організацій (ООН, ЮНЕСКО, Римський клуб) щодо трансформації та реформування вищої освіти в умовах суспільства знань: історію, ідею та місію європейських університетів; основні типи та моделі університетів освіти; основні принципи формування та функціонування ЄПВО. Використано також досвід аналогічних ОНП в Україні.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

На час проходження акредитації стандарт вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 091 Біологія відсутній. Програмні результати навчання та компетентності ОНП відповідають дескрипторам восьмого рівня НРК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП складає 50 кредитів ЄКТС (з урахуванням наукової складової – 240), у тому числі обов'язкові – 34 кредити, а вибіркові – 16 кредитів (32 %).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Згодні з висновком ЕГ, що в цілому зміст ОНП має логічну, взаємопов'язану структуру, забезпечує теоретичну та практичну підготовку науковця-біолога та дозволяє досягти визначених цілей та ПРН, але потребує усунення технічних помилок.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Підтримуємо рекомендацію ЕГ окремо представити на сайті Університету силабуси та робочі програми освітніх компонентів за ОНП «Біологія» у рубриці «Аспірантура та докторантура». Наразі ця інформація знаходиться на сторінках кафедр, де робочі програми й силабуси для різних освітніх рівнів розміщені хаотично, або на платформі дистанційного навчання, до якої не всі зацікавлені (наприклад, абітурієнти) мають вільний доступ.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачі ВО спільно із науковими керівниками формують тему дисертаційного дослідження, над якою надалі працюватимуть, при цьому враховують базову освіту та коло наукових інтересів здобувачів, а також дотичність тематики до наукових напрацювань наукового керівника. Згідно з обраною темою здобувачі самостійно планують перелік освітніх компонентів – як в межах університету, так і з використанням інструментів академічної мобільності та дистанційного навчання.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Освітньо-наукова програма та навчальний план «Біологія» передбачає здійснення практичної підготовки здобувачів з викладацької та професійної діяльності. Основним принципом підготовки здобувачів рівня вищої освіти «доктор філософії» у галузі біології є навчання через дослідження, тому компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності здобуваються під час оволодіння змістом навчальних дисциплін, виконання виробничої (педагогічної) практики та виконання особистої науково-дослідної роботи. Освітні компоненти ОНП враховують наукові інтереси здобувачів.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Навички softskills набуваються в результаті опанування такими ОК, як «Іноземна мова у науковому спілкуванні», «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту» та «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням)», а також ВК «Психологія розвитку особистості».

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за рівнем підготовки «доктор філософії» спеціальності 91 Біологія відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Стандарт вищої освіти відсутній і для підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня обсяг ОНП Біологія становить 50 кредитів ЄКТС (34 кредити, або 68 % – обов'язкові компоненти освітньої програми, 16 кредитів, або 32 %, – вибіркові компоненти освітньої програми), що відповідає вимогам ЗУ про вищу освіту (ст. 5, п. 6).

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОНП Біологія, яка акредитується, не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Інформація про вступ на навчання представлена в оприлюднених документах, розміщених на офіційному веб-сайті Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Правила прийому визначають порядок прийому, перелік документів, терміни вступних іспитів, конкурсного відбору і зарахування до аспірантури, механізм формування конкурсної оцінки та порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення. Визначено процедуру організації і проведення конкурсного відбору.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Відповідно до Правил прийому на ОНП може здійснюватися вступ на основі ОС магістр та ОКР спеціаліста. На веб-сайті оприлюднено програму фахового вступного випробування 2021р. (<https://drive.google.com/drive/u/2/folders/1K5U3MrPNjFanFLRUIU8klMJwx99UDoGB>). Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) призначається додаткове вступне фахове випробування. Програма додаткового вступного фахового випробування відсутня.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В МДПУ розроблено та впроваджено процедури визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО: "Порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу" (https://drive.google.com/file/d/1_9W8fsDFFToadH9J73Gup8Ki2hflh_P_/view), "Положення про визнання іноземних документів про освіту" (https://drive.google.com/file/d/1Hn_clvdLbXvob5nlkto8K1MYu937iM79/view), "Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу" (https://drive.google.com/file/d/1_9W8fsDFFToadH9J73Gup8Ki2hflh_P_/view).

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Покрокова інструкція, порядок і процедура визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті представлені у положенні "Про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в МДПУ" (https://drive.google.com/file/d/14KeC_yldBuss-NoQ6oDqWdwy9We1_uV4/view).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання, що обрані ЗВО сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та результатів навчання. Експертною групою встановлено, що вивчення освітніх компонентів здійснюється із застосуванням різних методів, які передбачені Положенням про організацію освітнього процесу, опублікованого на сайті ЗВО.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація про зміст, програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання представлена у силабусах дисциплін та надається здобувачам ВО лектором на початку навчального семестру на першому занятті. Попередньо здобувачі мають змогу ознайомитися з інформацією щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання за ОНП на сторінці випускової кафедри хіміко-біологічного факультету (<https://hb.mdpu.org.ua/robochi-programy-dystyplin-2/>).

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Згідно з висновком ЕГ, університет, його матеріально-технічна база та кадровий потенціал повною мірою забезпечують поєднання навчання і дослідження під час реалізації освітнього процесу за ОНП Біологія.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

НПП оновлюють зміст освітніх компонентів ОНП на основі наукових досягнень і сучасних практик відповідно до «Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького», проте силабуси деяких дисциплін не зазначено дату їх затвердження, не оновлені джерела рекомендованої літератури та відсутні посилання на власні розробки (ОК 04, ВК 03).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Академічна мобільність в університеті регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (https://drive.google.com/file/d/1_9W8fsDFFToadH9J73Gup8Ki2hflh_P_/view). Під час роботи з фокус-групами (здобувачі ВО і НПП) ЕГ було підтверджено обізнаність учасників освітнього процесу щодо можливостей реалізації права на академічну мобільність та зазначено відсутність таких прикладів на даний час.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У фокус-групах зі здобувачами ЕГ було підтверджено чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів і регулярність проведення опитування щодо цього питання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія відсутній.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу, оприлюднено у робочих програмах, силабусах, здобувачі інформуються про них на початку вивчення кожного ОК викладачем, який доводить до відома та роз'яснює здобувачам. Процедури усунення / врегулювання конфлікту інтересів регламентуються "Порядком забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та усунення конфлікту інтересів" (<https://drive.google.com/file/d/1qVxcanbqkEtnyfcOMce4QzpoauJWU3wx/view>) і «Антикорупційною програмою МДПУ імені Богдана Хмельницького».

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В МДПУ визначено чіткі та зрозумілі процедури дотримання академічної доброчесності, які описано у "Положенні про академічну доброчесність у МДПУ" (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf), "Кодексі академічної доброчесності МДПУ" (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf), "Положенні про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності МДПУ" (https://drive.google.com/file/d/1oRJA1I_bMKp-kIqNq7894oAO6bnxwiP/view); створена Постійна комісія з академічної доброчесності (наукова етика та запобігання плагіату) (<https://mdpu.org.ua/postijna-komisiya-z-pitan-naukovoyi-etiki-ta-zapobigannya-plagiatu/>).

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Провівши аналіз інформації поданої у звіті самооцінювання, додатку Таблиця 2. «Зведена інформація про викладачів ОНП» ЕГ відмічено, що професійна кваліфікація НПП, що викладають на акредитованій ОНП 091 Біологія, в повній мірі забезпечує досягнення визначених цілей та результатів навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Проведення конкурсного добору викладачів ОНП відбувається відкрито та прозоро з поданням відповідної інформації та оголошення на сайті університету.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці залучені до організації та реалізації освітнього процесу на акредитованій ОНП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

В ЗВО наявна практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків. Аудиторні заняття проводяться відповідно до Графіку проведення заходів з професіоналами-практиками, експертами в галузі, стейкхолдерами для здобувачів III освітньо-наукового рівня на 2021-2022 н.р. (<https://drive.google.com/drive/folders/1L4guj5yhs159Dzf3966gnbkWY2D-imgU>).

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Викладачі, що включені до реалізації ОНП "Біологія" постійно покращують професійний рівень в провідних навчальних закладах як в Україні, так і за кордоном, що підтверджено сертифікатами про стажування, наданими на запит експертів (додатки 12.1 -12.7).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Розвиток викладацької майстерності в МДПУ стимулюється через систему заохочень: за високі результати у роботі, навчанні, вихованні та науковій діяльності, за внесення ініціатив з науково-педагогічної, виховної, профорієнтаційної та інших видів робіт НПП представляються до нагородження різними видами морального і матеріального заохочення (держнагородами, почесними званнями, преміями, знаками, грамотами).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Згідно зі звітами СО та ЕГ, фінансові та матеріально-технічні ресурси в повній мірі забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОНП Біологія.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Експертною групою підтверджено, що в усіх приміщеннях університету, включаючи гуртожитки, є вільний доступ до Wi-Fi та Інтернет, для реалізації своїх потреб здобувачі вищої освіти мають безкоштовний доступ до всіх інформаційних ресурсів університету, можуть користуватись безоплатним доступом до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, послугами бібліотечного репозиторію.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалася у тому, що освітнє середовище є безпечним для здоров'я та життя всіх учасників навчального процесу. Здобувачі вищої освіти проінформовані щодо правил техніки безпеки та проходять регулярно інструктажі. Лабораторії оснащені необхідним обладнанням та забезпечені всім необхідним для запобігання надзвичайних станів та їх ліквідації.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітню і консультативну підтримку здобувача вищої освіти за ОНП забезпечують: деканат (освітній процес), відділ аспірантури та докторантури, міжнародний відділ, відділ наукової роботи студентів (академічна мобільність, стажування), відповідальна особа за працевлаштування (інформування стосовно вакансій), бібліотека (інформування щодо академічної доброчесності).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Відповідно до висновку ЕГ, заклад вищої освіти сприяє реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, але станом на зараз умови не є достатніми.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В МДПУ існує чітка система і політика вирішення конфліктних ситуацій. Політика протидії конфліктним ситуаціям (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) визначена у "Антикорупційній програмі університету" та "Порядку забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та усунення конфлікту інтересів". розуміють процедуру вирішення конфліктних ситуацій. Згідно зі звітом ЕГ, здобувачі підтвердили, що ознайомлені з цими документами, конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та / або корупцією за даною ОНП не було.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури внутрішнього забезпечення якості освіти МДПУ регламентуються "Положенням про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького", "Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана

Хмельницького" та рядом нормативних документів, що представлені на сайті <https://mdpu.org.ua/osvita/monitoring-yakosti-osv-diyalnosti/>. ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур щодо ОНП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Експертна група встановила, що у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького функціонує наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (а також Постійно діюча комісія Вченої ради із експертизи якості освітніх програм спеціальностей, Центр неперервної освіти і Центр експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, до складу яких, окрім НПП, входять представники студентського самоврядування.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці приймають участь у обговоренні та перегляді програми під час проведення наукових конференцій, науково-технічних рад круглих столів та семінарів та днів відкритих дверей. Факти залучення роботодавців до періодичного перегляду освітньо-наукових програм були підтверджені ЕГ під час бесід з роботодавцями, а відповідні протоколи надані університетом на запит експертної групи.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В університеті ведеться постійний моніторинг працевлаштування випускників, зокрема створено "Асоціацію випускників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького" та розроблене "Положення про асоціацію випускників".

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

В ЗВО відбувається поточний моніторинг ОНП постійно діючою комісією Вченої ради із експертизи якості освітніх програм спеціальностей та Центром неперервного розвитку освітан.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП «Біологія» за третім (науково-освітнім) рівнем вищої освіти проводиться вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Експертною групою встановлено, що процедури і політика забезпечення якості належним чином сприймаються усіма членами академічної спільноти ЗВО. Здійснюється викладання у системах Moodle. Організовано спілкування у режимі онлайн із адміністрацією ЗВО і академічною спільнотою. Всі учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедури внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми через: відкриту «гарячу лінію» ректора університету; моніторинг діяльності відділів та структурних підрозділів університету; залучення здобувачів вищої освіти і студентського самоврядування.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Оприлюднена на сайті інформація є доступною для всіх учасників освітнього процесу та представлена в достатній мірі для формування освітнього середовища і забезпечення освітнього процесу.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На офіційному сайті ЗВО є посилання на пропозиції щодо оновлення освітніх програм (для громадського обговорення), але відсутні самі програми та контактні дані для зворотнього зв'язку. У анкетах «Удосконалення підготовки здобувачів вищої освіти в МДПУ очима роботодавця» (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeyXaQgPXObX_R9udGT6u_x8YtZHJkc1MsddRSQZSelbHiqMQ/viewform) та «Університет очима випускників» (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf9orrAIJpTnSks2-TEZvQqfh10o1xuzkQJ7meddqKaaOLkA/viewform>) у виборі ОНП відсутня 091 «Біологія» PhD. На сайті хіміко-біологічного факультету для подання пропозиції і зауваження щодо удосконалення системи забезпечення якості вищої освіти та обговорення ОНП є зворотній зв'язок у вигляді поштової адреси хіміко-біологічного факультету, номери телефонів деканату та електронної скриньки співробітників кафедри, проте проєкт ОНП і таблиця пропозицій після громадського обговорення відсутні.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Наведена в ОНП інформація вичерпна, достовірна і представлена в достатньому обсязі для вступників, аспірантів та роботодавців. Зовнішні та внутрішні стейкхолдери обізнані про зміст, цілі та задачі ОНП, брали участь в обговоренні проєкту, про що свідчить звіт ЕГ та підтверджуючі документи (відгуки, протоколи засідання кафедри).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Згодні з висновком експертної групи, що зміст ОНП 91 Біологія Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького відповідає науковим інтересам здобувачів і забезпечує їх повноцінну підготовку.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Аналіз ЕГ тем дисертацій здобувачів та тематики публікацій їх наукових керівників та науково-дослідної роботи відповідних структурних підрозділів університету, а також наявність спільних публікацій (<blob:https://office.naqa.gov.ua/a57b04af-0b78-4fef-8102-eda38db7b692>) свідчить про відповідність наукової діяльності здобувачів напрямові досліджень наукових керівників.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Відповідно до висновку ЕГ, ЗВО забезпечує можливість здійснення наукових досліджень в умовах сучасних наукових лабораторій, які функціонують на базі МДПУ. Виконання наукових досліджень в повному обсязі забезпечується ЗВО - приладною базою, витратними матеріалами та реактивами.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

У МДПУ створені умови для залучення аспірантів до міжнародної економічної спільноти. Зокрема для аспірантів запроваджені дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» та «Академічне письмо англійською мовою для аспірантів» які допомагають здобувачам оформити міжнародні наукові публікації та приймати участь в міжнародних проєктах. До програм академічної мобільності активно долучаються аспіранти Долинний, Тутова та Дзюбан (згідно додатку 14), ця інформація також була підтверджена при спілкуванні ЕГ з відділом аспірантури. ЕН зазначено, що з метою більш повної інтеграції у міжнародний науковий простір доцільним було б знайти шляхи залучення до реалізації освітньо-наукового процесу за ОНП представників провідних світових університетів за напрямом «Біологія»

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Всі керівники аспірантів є керівниками НДР та мають фахові публікації впродовж останніх 5 років, про що свідчить їх профілі у міжнародних наукометричних базах (<https://aspirant.mdpu.org.ua/наукові-керівники/>).

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Академічна доброчесність у науковій діяльності наукових керівників та здобувачів в МДПУ забезпечується низкою нормативних документів, зокрема: Положенням про академічну доброчесність у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, Кодексом академічної доброчесності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. В Університеті функціонує постійно діюча комісія з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності МДПУ, що встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які працюють і навчаються в університеті, якими вони мають керуватися у своїй діяльності.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Уніфікувати процеси опитування та документування одержаних пропозицій від усіх зацікавлених сторін з подальшим відображенням реакції на них зі сторони робочої групи на сайті університету.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

При перегляді РП дисциплін вибіркового циклу звернути увагу на відповідність програмних компетентностей компонентам освітньої програми, забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОНП та структури курсів. Прислухатись до рекомендації ЕГ окремо представити на сайті Університету силабуси та робочі програми освітніх компонентів за ОНП «Біологія» у рубриці «Аспірантура та докторантура». Переглянути ОНП на предмет виявлення технічних помилок.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Розробити та розмістити у вільному доступі програми вступного іспиту з іноземної (німецької) мови та додаткового фахового випробування.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Своєчасно оприлюднювати оновлені силабуси/робочі програми ОК з обов'язковими реквізитами та датою затвердження. Регулярно оновлювати списки рекомендованої літератури відповідно до наукових досягнень і сучасних практик, в тому числі з урахуванням наукових доробок НПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Деталізувати та розширити "Порядок забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та усунення конфлікту інтересів", в тому числі розробивши процедуру запобігання конфлікту інтересів, та забезпечити його дотримання ЗВО. Продемонструвати, як зворотній зв'язок з здобувачами стосовно чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень сприяє вдосконаленню освітнього процесу.

Критерій 6. Людські ресурси

Систематично залучати зовнішніх професіоналів та роботодавців, які відповідають заявленим ОК програми, до організації та реалізації освітнього процесу та проведення аудиторних занять.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Активізувати роботу зі створення умов для реалізації прав на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Забезпечити систематичне опитування здобувачів щодо їх проблем та потреб і продемонструвати, які заходи ЗВО вживає з метою їх вирішення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Удосконалити систему громадського обговорювання проєктів ОНП та змін до неї шляхом використання сучасних засобів зв'язку. Активізувати залучення до обговорення ОНП усіх груп стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Продовжувати роботу над модернізацією сайту, своєчасно розміщувати у відповідних розділах Результати анкетувань та Пропозиції щодо оновлення освітніх програм спеціальностей. Після завершення громадського обговорення розміщати у відкритому доступі зауваження та пропозиції до ОНП які були одержані від усіх груп стейкхолдерів, офіційні підтвердження їх врахування в процесі модернізації ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Для сприяння інтеграції у міжнародний науковий простір активізувати залучення аспірантів до міжнародної наукової спільноти за тематикою їхніх досліджень; мотивувати аспірантів до участі у програмах академічної мобільності. НПП активізувати пошук форм кооперації Університету із ЗВО інших країн, в тому числі приймати участь у міжнародних проєктах.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СЕВЕРИНОВСЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА